

Sygn. akt V GC 129/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia SO Małgorzata Holz

Protokolant: sekr.sąd. M.Chodkowska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2013 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. P.**

przeciwko (...) **Spółka Akcyjna w D.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 112 855,03 zł (sto dwanaście tysięcy osiemset pięćdziesiąt pięć złotych trzy grosze) z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5 027 zł (pięć tysięcy dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. nakazuje ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Olsztynie) kwotę 4 233 zł (cztery tysiące dwieście trzydzieści trzy złotych), tytułem pozostałej części opłaty sądowej od pozwu od uiszczenia której powód był zwolniony.

Sędzia SO Małgorzata Holz

UZASADNIENIE

Powód - Z. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego w postępowaniu nakazowym kwoty 112 855, 03 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu , tytułem zapłaty za dostarczone pozwanemu brykiet .

W uzasadnieniu pozwu podał , że na mocy zawartej umowy pozwany wydzierżawił powodowi linię do produkcji brykietu wytwarzanego ze słomy a powód był zobowiązany do produkcji na rzecz pozwanego określonej ilości brykietu miesięcznie .

Pozwany nie zapłacił powodowi za dostarczony brykiet , należności dochodzonej pozwem .

Nakazem zapłaty z dnia 28 czerwca 2013r. , wydanym w postępowaniu upominawczym , Sąd uwzględnił w całości żądanie pozwu .

Pozwany złożył sprzeciw od powyższego nakazu , zaskarżając go w całości wniósł o oddalenie powództwa .

Zgłosił do potrącenia z roszczeniem powoda swoją wierzytelność z tytułu kar umownych , jakimi obciążył powoda wobec nie dostarczenia miesięcznych ilości brykietu określonych w umowie .

Sąd ustalił , co następuje ;

Rozmowy z prezesem pozwanej – T. K., w sprawie produkcji brykietu prowadził w imieniu powoda od stycznia 2010r. teść powoda – A. C.

Ustalał on zasady współpracy , bo on to wszystko z pozwanym zorganizował , gdyż jego zięć nie miał odpowiednich środków finansowych . Najważniejsze były ustalenia płatności i wielkości produkcji . Pytał jakiej wielkości ma być wybudowana hala do produkcji brykietu i wstawienia maszyn pozwanego i pozwany powiedział , że wystarczający jest jej rozmiar 20 na 12 metrów . Wybudowana została hala o rozmiarach 30 na 12 metrów . W umowie wpisano , że ma ona zmieścić do 75 ton brykietu . Wielkość produkcji miała wynosić 500 ton miesięcznie , czyli 6 tys. ton rocznie . Były też rozmowy z prezesem pozwanej

T .K., że ponieważ są różne urodzaje na słomę (do produkcji nadawała się tylko słoma zebrana w żniwa) to gdy będzie mniej słomy to można będzie produkować mniej brykietu – po 300 ton miesięcznie . Pozwany maszyny do produkcji brykietu miał dostarczyć i zainstalować w czerwcu 2010r , a w efekcie dostarczył je we wrześniu . Dlatego były rozmowy stron , że brykiet ma być produkowany w ilości do 500 ton miesięcznie , ale może być także 300 ton (zeznania świadków A. C., R. C.k – 665) .

W dniu 12 kwietnia 2010r. strony podpisały mowę na 5 lat , o współpracy w zakresie produkcji i dostaw brykietów oraz umowę dzierżawy linii produkcyjnej do produkcji brykietów . Wśród wielu szczegółowych postanowień umowy w jej § 5 ust.1 ustalono , że wytwórca zobowiązuje się produkować i dostarczać pozwanej brykiety w ilości nie mniejszej niż 500 ton miesięcznie . Zgodnie z ust. 8 umowy odbiór brykietu od wytwórcy obciążał pozwanego . Terminy i wielkość dostaw miały być uzgadniane między stronami na roboczo .

Stosownie do postanowień § 5 ust.9 umowy w przypadku nie dotrzymania przez wytwórcę ilości miesięcznej dostaw określonych w ust.1 umowy , pozwana będzie mogła naliczyć karę umowną (umowa k – 18-25) .

Bezspornym jest , że pozwany dostarczył powodowi objętą umową linię produkcyjną do produkcji brykietu i powód brykiet produkował .

Co do ilości produkowanego dziennie brykietu – wyprodukowany był brykiet wystarczający na załadunek około dwóch T.. Hala u powoda zawsze była pełna wyprodukowanego brykietu . Nigdy nie zdarzyło się , żeby przyjechał T. po odbiór brykietu , a brykietu nie było wyprodukowanego . Zdarzało się , że był zamówiony samochód po odbiór brykietu , ale nie przyjeżdżał . Brykiet nie zostawał odebrany , była pełna hala brykietu i nie można było produkować następnego , co powodowało przestoje w produkcji i odsyłanie pracowników powoda do domu . Często też następowały przestoje w produkcji po parę dni , bo psuły się maszyny do produkcji brykietu i trzeba było czekać na dostawę przez pozwanego części (zeznania świadków K. P., K. N.k -665) .

Nie było miesiąca , żeby nie było awarii maszyn . Psuło się wszystko , było kilkanaście napraw gwarancyjnych . Zdarzało się , że na naprawę trzeba było czekać 2 tygodnie , bo pozwany zamawiał części u producenta . Części zamienne do maszyn miał dostarczać pozwany i należność za części potrącał z faktur powoda za brykiet (zeznania świadka A. C., K. N.k-665 , korespondencja mailowa stron dotycząca dostawy części k 370-373) .

Brykiet od powoda odbierał tylko jeden kierowca – P. W., który woził brykiet na zlecenie pozwanego , od początku produkcji powoda . Oprócz powoda kierowca ten odbierał brykiet jeszcze od dwóch producentów .

W zależności od jakości brykietu na 1 T. wchodziło od 18-26 ton brykietu .

Brykiet odbierany od powoda był wożony tylko do e.w O.. Tam były kolejki i trzeba było czekać na odbiór zdarzało się , że kilka dni . Wtedy kierowca W.przez te parę dni nie jeździł po brykiet do powoda . E.w O.nie miała magazynów i przyjmowała tylko 12 godzin . Gdy kierowca P. W.był na urlopie , czy też był chory to brykiet od powoda nie był odbierany . Tak było np. we wrześniu 2010r. , gdy był chory i nie jeździł przez miesiąc . Wtedy z B.przyjechały 3

samochody , ale na nie można było załadować tylko około 15 ton brykietu , bo więcej się nie mieściło i taki kurs był dla przewoźnika nieopłacalny . W efekcie gdy brakowało kierowcy W.to brykiet od powoda nie był odbierany , gdyż żaden kierowca więcej nie przyjechał , bo w E.w O.trzeba było stać po odbiór brykietu , zdarzało się że i przez kilka dni (zeznania świadków P. A.C.k-665) .

Powód wiele razy narzekał , że ma kłopoty z transportem , bo dzwoni do pozwanego o transport a pozwany nie odbiera brykietu

(zeznania świadków K. N. , R. C. k -665) .

Powód i jego teść wielokrotnie dzwonili do prezesa pozwanego – K., żeby zwiększyć częstotliwość odbioru brykietu , ale on się uchylał , nie odbierał telefonów . Były też telefony gdy kierowca P. W.stał np.5 dni w E.O.. Brykiet nieodebrany zajmował magazyn powoda . Brykiet nie mógł być składowany na zewnątrz bo łąpał wilgoć . Dlatego musiał być odbierany systematycznie (zeznania świadka A. C.k- 665 , korespondencja mailowa stron k 374 – 382, k 497) .

Powód zabiegał o zmianę umowy i możliwość sprzedaży brykietu także do innych odbiorców, a nie tylko do E.w O., ale pozwany się nie zgodził . W grudniu (...)było parę spotkań z pozwanym , gdzie powód domagał się aby pozwany odbierał po 500 ton brykietu miesięcznie i opłacał terminowa faktury powoda . Powód zatrudniła 6 osób do produkcji i chciały one mieć pracę . Maszyny mogły produkować i 600 ton brykietu miesięcznie , Gdy produkowane było 300 ton to koszty powoda były duże i ponosił on straty (zeznania świadka A. C.k- 665 , korespondencja mailowa z 6 września 2012r. k 483) .

Zdarzały się miesiące , że kierowca P. W.odbierał od powoda 500 ton brykietu miesięcznie (zeznania świadków P.W. 665) .

W dniu 28 lutego 2013r. powód obciążył pozwanego fakturą nr.(...)na kwotę 112 855,03 zł za 282,42 ton brykietów , z 30 dniowym terminem płatności (faktura k – 26) .

Do zapłaty należności z tej faktury powód wezwał pozwanego wezwaniem z dnia 8 kwietnia

2013r (wezwanie k – 27) .

Pozwany nie opłacał w terminie faktur powoda za brykiet , co powodowało z kolei zaległości powoda u dostawców słomy , którzy wstrzymywali jej dostawy (korespondencja mailowa stron k 360 -363, 365-369 , 478 -480 , zeznania świadka A. C. k – 665) .

30 kwietnia 2013r. powód wypowiedział przedmiotową umowę ze skutkiem natychmiastowym , w związku z zaleganiem przez pozwaną z płatnościami za dostarczony brykiet – w oparciu o § 8 ust.7 umowy (wypowiedzenie k – 131) .

Pozwany notą obciążeniową z dnia 16 maja 2013r. obciążył powoda karą umowną w kwocie – 497 562,52 zł za niezrealizowanie miesięcznych dostaw brykietu za okres od stycznia 2011r. do grudnia 2012r. (nota i wyliczenie kar k 132-134) .

Oświadczeniem o potrąceniu z dnia 28 maja 2013r. pozwany potrącił swoją wierzytelność z tytułu kar umownych , objętych w/w notą , z wierzytelnościami powoda wynikającymi z faktur VAT nr. (...)i nr. (...), na łączną kwotę – 301 258,65 zł (oświadczenie o potrąceniu k – 181 – 182) .

Sąd zważył , co następuje ;

Pozwany nie kwestionował wysokości dochodzonego przez powoda roszczenia , a zwalczał powództwo zarzutem potrącenia , obejmującym naliczone powodowi kary umowne

w kwocie – 497 562,52 zł za nie zrealizowanie miesięcznych dostaw brykietu za okres od stycznia 2011r. do grudnia 2012r.

W ocenie Sądu podniesiony przez pozwanego zarzut potrącenia jest nieuzasadniony , gdyż niezasadnym było obciążenie powoda karami umownymi .

Bezspornym jest , że w świetle łączącej strony umowy , powód miał produkować brykiet , a obowiązek odbioru od powoda wyprodukowanego brykietu obciążał pozwanego , który miał zorganizować transport i odbiór .

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy należy przyjąć , że przyczyną produkcji przez powoda mniejszej ilości brykietu niż ilość określona w umowie – było nie odbieranie brykietu przez pozwanego .

Z zeznań wszystkich słuchanych w sprawie świadków wynika , że pozwany nie wywiązywał się z obowiązku odbioru brykietu od powoda w ilości określonej umową . Ciągłe były kłopoty z odbiorem brykietu przez pozwanego , a gdy pozwany nie odbierał brykietu , to powstawały przestoje w produkcji , bo magazyn był pełen i nie można było produkować .

Brykiet od powoda odbierał tylko jeden kierowca – P. W., co jest w sprawie bezsporne . Gdy go nie było , bo np. miał urlop czy był chory , to brykiet nie był odbierany . Nie był odbierany także , gdy były zatory w odbiorze i przestoje w E.w O.(brykiet wyprodukowany przez powoda był wożony tylko do e. w O.) i wtedy kierowca W.przez te parę dni nie jeździł po brykiet do powoda .

Zeznania te są wiarygodne i tworzą logiczną całość . Znajdują także potwierdzenie w załączonym przez powoda artykule prasowym z grudnia 2011r. , w którym lokalna gazeta opisywała przestoje w E.w O.(artykuł k – 383 – 384) .

Pozwany nie udowodnił , że wysyłał przewoźnika po odbiór brykietu do powoda a brykietu nie było . Nie wykazał też , że był w stanie odbierać od powoda większą ilość brykietu , od tej która faktycznie została odebrana .

W oparciu o dowody wz. – wydania brykietu , powód sporządził zestawienie ilości (...) które zostały przysłane przez pozwanego po brykiet w okresie od stycznia 2011 do grudnia 2012r. (dowody wz . k - 313-345) .

Skoro na jednego T.można było załadować 25 ton brykietu , to aby wywieźć miesięczną normę brykietu – 500 ton zastrzeżoną w umowie , po brykiet powinno być przysłanych przez pozwanego 20 t. miesięcznie . Z zestawienia wynika zaś ilość samochodów podstawionych w poszczególnych miesiącach - i jest to ilość 4 ,5 7 , 9 miesięcznie i tylko jeden raz w miesiącu wrześniu 2012r. – 20 (zestawienie k 300-301) .

Załączone przez pozwanego do sprzeciwu tabelki nie obrazują poziomu produkcji brykietu przez powoda w kolejnych miesiącach w okresie od stycznia 2011r do grudnia 2012r . Wynika z nich jedynie ilość brykietów , którą pozwany odbierał od powoda w poszczególnych miesiącach wskazanego powyżej okresu .

Pozwany powoływał się na treść meila powoda z dnia 14 września 2010r , w którym informował on pozwanego o dostawach brykietu dla (...) w O.w miesiącach wrzesień – listopad 2010r. w ilości około 400 ton miesięcznie i grudzień 2010-lipiec 2011r w ilości około 300 ton miesięcznie (meil k -159) . W oparciu o powyższą treść meila pozwany twierdził , że powód uznał dług (twierdzenia sprzeciwu k – 93 verte) .

Pozwany nie wykazał , że takich ilości dostaw nie akceptował . Potwierdza to wiarygodność zeznań świadków A. C.i R. C., że co do wielkości produkcji w pierwszym roku to pozwany mówił , iż jest to okres próbny i dlatego nie będzie egzekwował od powoda sztywno określonej ilości .

Gdyby takich ustaleń stron nie było to pozwany , skoro twierdzi , że umówionej ilości brykietu powód nie produkował już od września 2010r. , miał możliwość rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym – na podstawie § 8 ust.4 umowy , albo też obciążenia powoda karami umownymi – na podstawie § 5 ust.1 umowy . A karami pozwany obciążył powoda dopiero w maju 2013r. i nie naliczył ich za rok 2010 .

Z załączonej przez pozwanego korespondencji mejlowej wynika , że dopiero w lutym 2012r. pozwany wzywał powoda do zwiększenia produkcji (k – 161).

Logiczne są zeznania świadka A. C. , że zawiadamiali w tych mejlach o mniejszej ilości produkowanego brykietu , bo nie mieli już pieniędzy , żeby zapłacić za słomę rolnikom , od których słomę kupowali . Także w swoim piśmie z dnia 30 kwietnia 2013r, w którym powód rozwiązuje umowę z pozwanym , powód wskazuje , że brak terminowego opłacania przez pozwanego faktur za dostarczony brykiet powoduje zadłużenie powoda u dostawców słomy (pismo k – 131) .

Tworzy to logiczną całość z twierdzeniami powoda o nieterminowym opłacaniu przez pozwanego faktur powoda . Na powyższe powód sporządził zestawienie swoich faktur ze wskazanymi terminami ich zapłaty przez pozwanego (zestawienie k – 308-311) .

Pozwany nie udowodnił też swoich twierdzeń , podniesionych w sprzeciwie od nakazu , że powód nie produkował ilości brykietu określonej umowie , bo nie miał wystarczającej ilości słomy . Zgodnie z umową powód miał zabezpieczyć 6 000 ton słomy rocznie , co daje wielkość – 500 ton miesięcznie .

Twierdzenia te są przede wszystkim sprzeczne z zeznaniami świadków , zgodnie z którymi powód zgromadził wystarczającą ilość słomy i nie było problemu z zabezpieczeniem słomy do produkcji . W szczególności z zeznań świadków A. C.i R. C.wynika , że ilość słomy była wystarczająca do wyprodukowania 500 ton brykietu miesięcznie , a powód mógł kupić każdą ilość słomy od okolicznych rolników. Zeznali też , że do dzisiaj u powoda zostało około 2 000 ton słomy zabezpieczonej do produkcji brykietu , która leży i gnije . Powód miał ponadto zawartą umowę z A. C.na dostawę słomy w ilości 350 ton miesięcznie (umowa k – 346-349) .

Pozwany podnosił też , że w połowie roku 2011 wyraził zgodę na produkowanie przez powoda brykietu z siana , gdyż nie miał on słomy (twierdzenia sprzeciwu k -95) .

Powód przyznał , że przez pewien okres produkowali brykiety z siana . Z zeznań świadków wynika jednak , że nie wiązało się to z brakiem słomy , ale że takie brykiety zamówił prezes pozwanego – T. K.(zeznania świadków A. C.i R. C.566) .

Nie można więc z tego wyprowadzić wniosku , jak zdaje się czynić pozwany , że produkowano z siana bo nie było słomy .

Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanego z punktów od 7 do 10 sprzeciwu , jako nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy .

I tak oddalone zostały wnioski o dopuszczenie dowodu z faktur powoda za okres 2011-2012

(w razie odmowy powoda o przeprowadzenie dowodu z oględzin ksiąg i dokumentów przedsiębiorstwa powoda za ten okres) , na okoliczność sprzedaży brykietu przez powoda na rzecz osób trzecich , bez zgody pozwanego wymaganej przez umowę .

Nie miało to znaczenie czy powód sprzedawał brykiety osobom trzecim , bo z tego tytułu pozwany nie wysuwał wobec powoda żadnych roszczeń . w niniejszej sprawie .

W świetle poczynionych w sprawie ustaleń , co do przyczyn produkcji przez powoda mniejszej ilości brykietu niż określono w umowie , bez znaczenia są też wnioski dowodowe pozwanego o dopuszczenie dowodu z projektu architektonicznego – budowlanego magazynu powoda , na okoliczność , że powód mógł zmagazynować 37 ton brykietu .

Co do ewentualnych wniosków dowodowych z punktu 10 sprzeciwu - o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych z zakresu technologii produkcji biomasy , budowy maszyn , produkcji rolnej - są one wręcz niezrozumiałe .

Oddalono też dowód o przesłuchanie stron . Dowód ten jest dowodem posiłkowym . czyli przeprowadzanym wtedy gdy , za pomocą innych środków dowodowych nie można uznać za wyjaśnione okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy .

Wnioski dowodowe zgłoszone przez pozwanego w piśmie procesowym z dnia 14 października 2013r należało oddalić jako spóźnione , co do punktów 6, 9 – 14 .

Biorąc pod uwagę tezę dowodową oddalono też wniosek dowodowy pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. M.. Na okoliczności związane z organizacją przez pozwanego transportu został bowiem dopuszczony dowód z zeznań wnioskowanego przez pozwanego świadka – P. W..

Reasumując , jako przyczynę mniejszej ilości produkowanego przez powoda brykietu należy przyjąć nie wywiązywanie się przez pozwanego z umownego obowiązku odbioru brykietu i organizacji transportu . To powodowało , że powód nie mógł produkować więcej , gdyż miał zajęty magazyn , a brykiet jako towar chłonący wilgoć i kruszący się nie mógł być składowany na zewnątrz .

Należy przyjąć , że strony łączyła umowa dostawy (w części dotyczącej produkcji brykietu) . Czyni to zasadnym roszczenie powoda o zapłatę za dostarczony pozwanemu brykiet - na podstawie art. 605 kc.

O kosztach orzeczono stosownie do wyniku sporu – na podstawie art. 98 kpc.

Na podstawie art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych , należało ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa pozostałą część opłaty od pozwu , od uiszczenia której powód został zwolniony .

Sędzia SO Małgorzata Holz